

A budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő“ a társulat tagjai díjmentesen kapják.

MEGJELENIK HAVONKÉNT EGYSZER.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IX. ker., Lónyai-utca 22. szám

— TELEPHON SZ. 123-46. —

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IX. ker., Lónyai-utca 22. szám alatt véletnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv, felvétel a „Budapesti szállodások, vendéglősök és keresmárosok ipartársulata“ által 1911. évi október hó 7-én, szombaton délután 1/25 órakor, saját hivatalos helyiségében: IX. ker. Lónyai-utca 22. sz. a. Kommer Ferenc ipartársulati alelnök elnöklésével tartott választmányi ülésről.

I. Elnök a választmány határozatképességét megállapítván, az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére Illits Gyula és Várady József urat kéri fel.

II. Az 1911. évi szeptember hó 6-iki választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv felolvastatván, *hitelesítettik.*

III. A felolvasott jegyzőkönyv VI-ik pontjában foglalt határozat tárgyában dr. Nagy Sándor ügyész bejelenti, hogy a reá bizott ügyben eljár az országos munkás betegsegélyző és baleset biztosító pénztárnál és az ott szerzett információ alapján előadja, hogy a pénztár igazgatósága mindazon ipari üzemekre nézve, melyeknél husznál több munkás foglalkozik, kimondta a balesetbiztosítási kötelezettséget és ez alapon szölitotta fel a szállodásokat is alkalmazottaik bejelentésére. A pénztár ezen határozata, mindazokra nézve, akik nem felebbezték ellene, általában jogerőre emelkedett.

Azonban Dökker felebbezésénél a döntés a felebbező javára történt.

A pénztár mindamelllett fenntartja határozatát, mert egy másik tanácsa a Pannonia szálloda hasonló felebbezésénél elutasítólag döntött

Ezután Katona Géza ismerteti ugyanezen ügyre tartozó eljárását és saját véleményét; majd Kommer Ferenc alelnök fejti ki a maga nézetét, mely szerint tisztán csak az a kérdés, joga volt-e a pénztárnak a kifogásolt határozat meghozatalára, vagy nem? mert az 1907. évi XIX. törvénycikk 3-ik szakasza tételesen felsorolja azokat a vállalatokat, üzemeket és munkálatokat, melyekre nézve a baleseti biztosítás kötelezettsége kiterjed. Ezek között pedig csakis a vasuti pályaudvarokon lévő vendéglők említettnek.

Azonban ugyanazon szakasz 32-ik bekezdése szerint a kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a balesetbiztosítási kötelezettséget rendeleti uton, az alkalmazottakra nézve baleseti veszéllyel járó más üzemekre is kiterjeszthesse. Van-e tehát ilyen rendelet?

A választmány ez alapon az ügyet, Kovács E. Mátyás hasonló tárgyú írásbeli panaszával együtt kiadja dr. Nagy Sándor ügyész és Katona Géza urnak a pénztárral való tárgyalás újrafelvétele végett és felhatalmazza az elnökséget, hogy szükség esetében az eljárásra bizottságot küldjön ki.

IV. Elnök bemutatja Frenreisz István levelét, mely szerint lemond az ipartársulati ingyenes munkaközvetítő intézetnél eddigelé teljesített ellenőri tisztségéről.

A választmány Frenreisz István lemondását — habár ő

ezt szóbelileg is megismétli — nem fogadja el és felkéri őt hogy az ellenőrzést tovább is gyakorolja.

V. Frenreisz István napirenden kívül indítványt tesz aziránt, hogy a tanoncok felszabadítása ezentul az ipartársulatnál és ünnepélyes formában történjék. Indítványa indokolására elmondja, hogy hiába áldoz az ipartársulat a szakiskola fenntartása által és egyébként is a jövő vendéglősnemzedék nevelésére, oktatására, a tapasztalat szerint éppen a fiatal munkások háládatlanok.

Ennek okát a munkaadó és tanonc között fennálló rideg viszonyban látja.

Véleménye szerint ezen ugy lehetne változtatni, ha a tanoncot az ipartársulatnál a felszabadítás alkalmával szép szóval kioktatnák jövőbeli hivatására és a vendéglős ipar jeleseit példaképpül állítva elébök, iparuk iránt szeretetet, ragaszkodást ébresztenének a tanonc lelkében.

Kéri indítványának elfogadását.

A választmány helyesléssel kíséri Frenreisz előadását, indítványát elfogadja s a felszabadítás módozatainak kidolgozásával indítványozót, továbbá Bokros Károly, Katona Géza és dr. Nagy Sándor ügyész urat bizza meg.

VI. A szakiskola felügyelő-bizottságának azon bejelentését, hogy az I/c osztályt a választmány f. évi augusztus hó 8-iki határozata alapján utólagos jóváhagyás reményében megnyitotta,

a választmány jóváhagyólag tudomásul veszi.

VII. A m. kir. posta- és távirda igazgatóságának azon válaszirátát, hogy a „Vendéglős Közvetítő“ rövidített távirati címet nem engedélyezheti,

a választmány más irányu lépések megtétele végett kiadja Katona Géza urnak.

VIII. A „Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak országos egyesülete“ azon értesítőjét, hogy az egyesület a VII. ker. Dohány-utca 57. sz. a. bir állandó helyiséggel,

a választmány tudomásul veszi.

IX. Elnök bemutatja a pozsonyi vendéglős tanonciskola október hó 4-ikére kitűzött megnyitására szóló meghívót, mely azonban éppen a megnyitás napján délután érkezett az ipartársulathoz s így már nem lehetett ipartársulatunk képviseléről gondoskodni.

A választmány megbizza az elnökséget, hogy a pozsonyi ipartársulatot a szakiskola megnyitása alkalmából üdvözlje és fejezze ki sajnálatát amiatt, hogy ipartársulatunk a megnyitási ünnepélyen nem vehetett részt, mert a meghívó elkésve érkezett ide.

X. Elnök bejelenti, hogy Horváth Nándor nagykereskedő, ki a vendéglősökkel régi időtől fogva üzleti összeköttetésben és barátságos jó viszonyban áll, sőt jótékonycélu intézményeinket is támogatja, mostanában ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját. Helyénvalónak véli, hogy a választmány Horváth Nándort ezen alkalomból üdvözlje.

A választmány örömmel járul hozzá a javaslatához és

felkéri az elnökséget, hogy az ipartársulat nevében meleg-hangu üdvözlő levelet intézzen Horváth Nándorhoz.

XI. A folyó évi szeptember hó 6-án tartott ülésben hozott, a szállodások berlini világkongresszusán való részvételre vonatkozó határozatot, elnök javaslata folytán

a választmány hatályon kívül helyezi és megbizsa az elnökséget, hogy ezen ügyben saját hatáskörében eljárni sziveskedjék

XII. Bokros Károly bejelenti, hogy Gundel János tiszteletbeli elnök szobra és Malosik Antal tiszteletbeli alelnök arcképe elkészült s így ezeknek az ülésteremben való elhelyezéséről gondoskodni kellene s e végből a terem kibővítését javasolja.

A választmány a javaslat megoldásával megbizsa a házgodnokságot.

XIII. A telephondijszabásra vonatkozó törvényjavaslat előadói tervezetének tárgyalására összehívott szakértekezletre a f. évi június hó 3-án tartott ülés határozatából kiküldött ipartársulati bizottság nevében dr. Nagy Sándor ügyész röviden beszámolván, előadja, hogy a kormány közegei mind a tervezet mellett foglaltak állást. Ellenben az érdekeltek a díj-szabást mindannyian tulmagasnak találták és annak leszállítása mellett érveltek.

Katona Géza nincs megelégedve a bizottság eljárásával, mert nem képviselte erélyesen az ipartársulat érdekeit. A tervezet ellen az ipartársulat nevében senki sem szólalt fel az anketen, holott a többi testületek részéről nemcsak élénk felszólalások történtek, hanem mindannyi alapos memorandumban is támadta a tervezetet.

Azt indítványozza, hogy az elnökség kérje fel az iparkamarát, hogy a legközelebbi szakértekezletre ipartársulatunkat hívja meg és a tervezetre vonatkozó memorandumok egy példányát is engedje át.

A választmány helyesli és elfogadja ezen indítványt és kiegészíti azzal, hogy az ipartársulat képviselőjére Glück Frigyes elnök urat kéri fel és ha ő e küldetést el nem vállalhatná, akkor ismét a korábban kiküldött bizottságra hárul a feladat.

XIV. A londoni szakácművészeti kiállításra szóló meghívót

a választmány köszönettel veszi tudomásul, de vállalkozó híjján a kiállításra senkit nem delegálhat; miről a kiállítás igazgatóságát levélben értesíti.

XV. A segély iránti kérvények közül

a választmány néh. Hell Ferenc özvegyének jelenleg férj. Schneider Jánosnének kérvényét az alapítványi segélyek kiosztásánál fogja figyelembe venni.

Özv. Beinhardt Józsefné részére f. évi november hó 1-től fogva havi 4 korona segélyt engedélyez.

Wirth Ferencné kérvényét nem veszi figyelembe.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyer.

Kmft.

Az 1912., 1913. és 1914. évi italmérési illeték kivetése tárgyában a kerületi előljáróságok hirdetésben figyelmeztetik az érdekelteket, hogy a kerületi m. kir. pénzügyőri biztosok által elkészített és a kivetés alapját képező összeírási jegyzékek folyó évi november hó 1-től 8-ig a kerületi előljáróságoknál közszemlére lesznek kitéve és naponként délelőtt 8—10 óra között megtekinthetők.

Figyelmeztetjük az ipartársulat t. tagjait, hogy el ne mulasszák a pénzügyőrség által terhükre irt szeszestalforgalmi adatokat az összeírási jegyzékből megtudni s abban az esetben, ha azokat magukra nézve igazságtalannak, sérelmesnek találják, észrevételeiket írásba foglalva, a kerületi előljáróságnál nyujtsák be.

Az állami italmérési jövedékről szóló 1899. évi XXIX. törvencikknek a forgalmi adatok összeírására, valamint az illeték kivetésére vonatkozó rendelkezéseit, továbbá az egész eljárást részletező végrehajtási utasítást is általános tájékozódás végett ismertetjük és figyelmeztetjük t. kartársainkat, hogy ki-ki igyekezzék saját érdekeit kellő időben megóvni, mert a jogerőre emelkedő kivetés ellen nincs jogorvoslat.

Budapesten a korlátlan kimérési joggal felruházott engedélyesek italmérési illetéke az idézett törvény 16-ik szakasza értelmében 7 osztályba soroztatott s az egyes osztályok a következő tételekből állanak: 1400, 1000, 600, 400, 200, 100 és 60 korona.

Az illeték három évről három évre terjedő időszakonként vettetik ki s az egyes üzleteket a községi előljáróság meghallgatása után és az illetékes pénzügyőri biztos javaslata alapján a pénzügyigazgatóság sorozza az osztályok valamelyikébe s erről az érdekelteket határozatban értesíti.

A határozat 8 nap alatt a felszólamlási bizottsághoz felebbezhető.

A felszólamlási bizottság határozata szintén 8 nap alatt a pénzügyminiszterhez felebbezhető, de csak abban az esetben, ha a felszólamlási bizottság törvény ellenére járt el.

A felszólamlási bizottság elnökét és helyettesét a törvényhatóság közigazgatási bizottsága küldi ki, két szakértőt pedig a pénzügyminiszter által kijelölt egyének közül a pénzügyigazgatóság hív meg.

A felszólamlási bizottság tárgyalásai nyilvánosak, azokon az illetékköteles üzletek tulajdonosai megjelenhetnek és érveiket szóval is előadhatják, miért is a tárgyalás napjai előre közhírré tétetnek.

Az illeték mérvét a törvény 18-ik szakasza Budapest székesfőváros területére nézve minden 500 lélek után 300 koronában állapítja meg.

Itt megjegyezzük, hogy az előző 1888. évi XXXV-ik törvencikk 14-ik szakasza szerint az illeték-átlag Budapest székesfőváros területére nézve minden 500 lélek után 200 koronában volt megállapítva és ipartársulatunk az új törvény életbeléptetése óta minden új ciklusra terjedő kivetés alkalmazásával folyamodott aziránt, hogy a kormány a törvény módosításának kieszközlése által ismét 200 koronára szállítsa le az átlagot.

Egyik hasonló kérvényünket a jelenlegi pénzügyminiszterhez intéztük, ki a kérvényt átadó ipartársulati küldöttségnek akkor kilátásba is helyezte kérelmünk teljesítését, *minélfogva kérelmünket az idén ismételni fogjuk előtte.*

Szövetségi ügyek.

Kommer Ferenc alelnök előterjesztése az évi jelentéssel kapcsolatban.

Igen tisztelt Közgyűlés!

Bár az évi jelentés témáját ragadom meg, mint felszólalásomnak külső alkalmát, amelynek során első kötelességemnek tartom a jelentésnek immár megszokott tartalmas és alapos összeállításáért az elismerő dicséret hangján megemlékezni, — kérve egyszersmind Önöket, hogy ezen elismerésnek jegyzőkönyvileg kifejezést adni sziveskedjenek, — mégis impresszióimat ipari életünk jövőjére vonatkozó jelenségek megfigyeléséből kívánom meríteni és arra kérem Önöket, hogy ezen igénytelen megfigyeléseknek, amelyeket a felmerült számtalan újabb irányok és törekvések mindannyiunktól kiváltottak és kiváltanak, ezen szerény összefoglaló regisztrálásnak csak egész rövid időre figyelmüket szentelni méltóztassanak.

Tisztelt Uraim!

Ha valaki kívülről vet egy pillantást ipari közéletünkre, amint az e jelentés is leírja, azt fogja gondolni: A vendéglősiparban harc dul. Nagy csatazaj hallik...

Az idegen ennyi megfigyeléssel megelégedve, közönyösen tovább lép. Mi azonban idebenn elmélyedünk ebbe a kérdésbe: Lehetséges-e, hogy a vendéglősiparban harc dul? Kik a küzdő felek? Mi a harc célja? Ki a harc okozója?

Bizonyos rezignációval kezdünk nyulni a kérdéshez! Évtizedek munkája kellett hozzá, a legjobb erők összeműködése, sokak áldozatkészsége, hogy a semmiből a látható, érzékelhető eredmények életre keljenek! Tán hiba volt, nem talán — biztosan, — hogy nem mindenki egyformán, sőt nem is tehetségéhez aránylagos mértékben vette ki részét a köznek javára szolgáló alkotó munkában.

Ez nem a vezetőség, ez a tömeg hibája volt! És mi történik?

Addig volt ostromozás tárgya a tömegnek ezen indolenciája, míg egyszerre, mintha valami más kép kezdene feltünetedezni előttünk... Láthatatlan erők kezdenek életre kelni, — új mozgás, új élet jelentkezik, — de nem alkotni, hanem rombolni!

Miért keletkezett s mit ostromol? Létjogosultsága, tábora mi? Gyökere hol ered? Célja hova vág? A gazdasági okokat kutató nem tud ezekre a kérdésekre felelni!

Megnyilatkozása, — amint eddigi cselekedeteiben előttünk áll, — személyek támadásában bontakozik ki!

Nos, — tisztelt Uraim! — mit szólunk ahhoz az ipari ragadozó politikához, amely személyek támadásából meríti táplálékát? Mit szólunk akkor, ha ezen személyekhez működések, alkotások fűződnek, melyek egyéniségüket mindannyiunk előtt különösen tiszteletteljessé teszik? De mit szólunk, ettől el is tekintve, amikor mi egy, személyi kérdések teljes kikapcsolásával jelentkező, objektív ipari politikát akarunk gyakorolni, amelynek üzésében összes figyelmünket, összes erőnket nem forgácscsá vagdosva, de acéllá kovácsolva az alkotó erők szolgálatába kívánjuk szegődtetni!

Ha ez a mi elhatározott szándékunk!

Ha mi egyáltalán nem is politizálni, de alkotni akarunk!

Tudják-e azok, akik támadnak, mérlegelik-e lelkiismeretlen tettüknek esetleges eredményét! Számot vetnek-e azzal, hogy míg eddig is jó adag altruizmus kellett már ahhoz is, hogy valaki az indolencia által ébresztett kedvetlenségét legyőzve, iparunk érdekében tevékenységet fejtsen ki: de ily körülmények közt, mikor a jók legjobbjait elmaradhatatlan támadás éri pusztán csak azért, mert a kartársi bizalom a megfelelő funkciókba helyezi el őket, ezen funkciók elvállalásához valóságos hősiesség kell?

Gondolnak minderre, akik így támadnak!? Akik a riasztásnak ezen eszközeivel próbálkoznak!?

Nem féltém én ezen ipart, tisztelt Uraim!

Erős a hitem, hogy a mi bizalmunk, akik így együtt vagyunk és akik az országban velünk éreznek, lesz olyan erős vár, amely a mi hőseinket nekünk megtartja!

De rá kell mutatnunk arra a téves irányra, amely csirájában, eszközeiben és végeredményeiben destruktív jellegű!

Mi nem fogunk rátérni erre a térre! Megyünk a magunk útján! Nem politizálni, de dolgozni fogunk!

Szólunk mindenkihez, a falakon kívül is!

Akinek szándéka van, módja, tehetsége, ereje van, megfelelő eszközök birtokosa és ez ipar érdekeit előmozdítani hivatottságot érez, tartson velünk!

Minden elmét, minden szívet szeretettel fogadunk. Különbségeket nem teszünk. Az alkotás útja széles, azon nemcsak egymással szemben, hanem egymás mellett is elférünk!

Kicsinyes tekinteteket áldozunk fel a köz érdekében! Akit az alkotás munkájában való becsületes részvétel vágya hevit, nem úgy fog megjelenni, hogy a meglevőt felrugja, hanem szeretettel fog munkájával a meglevő mellett elhelyezkedni, mert nem rombolni, hanem alkotni akar!

Ez a dogmánk, impulzív motívumunk pedig az alkotás, amelynek sáncaiban örömmel szoritjuk minden kartársunk segítő, dolgos kezét.

El tehát nem térünk utunkból! Ok, szükség erre nincs!

Ha azonban az események által felzaklatott gondolataink harmoniáját keressük és a harmoniának fokozatos garanciáit, fel kell hogy lobogjon az az érzésünk, hogy erőnket a mainál, úgy számban, mint súlyban sokkal jelentékenyebb keretek közt kell kifejtenünk!

Tűrhetetlen állapot az, tisztelt Uraim, hogy szövetségünk azon erőfeszítés dacára, melyet vezetősége kifejtett, az ország vendéglőseinek nagyobb tömegét ne egyesítse magában! Fel kell rázni önmagunkat! Nem elég a jámbor érdeklődés! Érzékelhető módon való részvételt kérünk, követelünk kartársainktól, hogy számszerint mérlegelhető súlylyal és tekintélylyel jelenhessünk meg minden illetékes faktor előtt!

Tekintetünket e percben és a közel jövőben tehát reorganizálásunkra szegezzük.

A meglevő erőnket nyomatékosabb megjelenési formák közt helyezzük el, az új erővel célhoz vezető módon kiegészítjük önmagunkat, egyszóval: szervezetünket a legszélesebb alapon fogjuk kiegészíteni, lehet, hogy olyképp, hogy az összes ipartársulatok valamennyi tagjaikkal belépjenek a szövetségbe, lehet, hogy más megfelelő célravezető módon, amint erre az előkészítés kohójában már több eszme felmerült!

Most pedig legyen szabad azon törekvésünk közül, melyek elérése érdekében egy szervezett hatalomra szükségünk van, egy pár nevezetesebbel és közülök a legaktuálisabbal foglalkoznom.

Első sorban a tanoncoktatás kérdését gondolom.

Tisztelt Uraim! Amit a magára utalt társadalmi tevékenység produkálhatott, mind azt produkálta a tanoncoktatás terén jelentékeny áldozatkészséggel, kitartó, intenzív munkával a vendéglős társadalom! Sőt, hogy közelebb kerüljek az igazsághoz, mindazt produkálta elsősorban egy férfiú: Glück Frigyes.

Azt hiszem, leginkább megközelitem az ő egyéniségét, ha nem keresem a szavakat, melyekben feltörő hálánkat és csodálkozásunkat kifejezni méltóan úgy sem volnék képes, hanem ehelyett akkor, amidőn a pragmatikus kutató szigorúságával analizálom azt a kérdést, hogy vajjon a vendéglőstársadalom teljesítette-e azt a nagy erkölcsi és kulturális tartalommal bíró kötelességét, melyet az államhatalom reá utalt, hogy akkor egyszerűen csak azon jelenségnek megállapítására szoritkozom, hogy a vendéglőstársadalom ezen kötelességét teljesítette.

Tudjuk jól, hogy ezen intézmény vezetése minő kiváló jó kezekre van bízva ma is. Nem is az elért eredményeket igyekeztünk kicsinyelni.

Ellenkezőleg. Megbecsülni kívánjuk ezen eredményeket, jelentőségüket tisztelni, mikor arra a kívánságra fakadunk, hogy ezen intézményeket tovább fejleszteni akarjuk.

Gyakran halljuk, hogy Magyarországon inkább áll az, mint bármely más államban, hogy az államhatalom igen sok, voltaképp társadalmi tevékenységi kör rovására terjeszkedik; azokat abszorbeálja.

Nos, itt egy eminenter állami feladatról van szó, amit más állam saját kezelésében is old meg: a szakszerű ipari kiképzésről! Itt csak nem lépünk jogtalan területre, amikor azt az állami erőt, vezetést, fentartást követeljük!?

Fogyatékos kulturájú állapotnak tartjuk, hogy az államnak ezen gondoskodását a mai napig nélkülöztük. Ezt a mécses, a kultura pislogó mécsesét mi csak olajjal tudtuk táplálni. Társadalmi erőnkől több nem telhetett! Pedig erős, tisztatüzi fény kell s ezt kívánja nemcsak egy fontos iparnak házi érdeke, hanem az idegenforgalomnak és általános kultúrának nemzeti érdeke is! Sőt elsősorban!

Az eszmék, melyek megvalósítását a legközelebbi jövőben várjuk, kézen fekszenek.

Mint köztudomásu dolog, rövid időn belül életbe lép-tetjük a szakács továbbképző tanfolyamot, ugyanugy szükségesnek tartjuk a pincér továbbképző tanfolyamot. Vagy, hogy mást ne emlitsünk, szükség van egy konyhaművészeti, kulináris muzeumra, általános vendéglősipari muzeumra. Oly intézmények ezek, melyek jóságáról külföldi államok már meggyőződtek, bizunk benne, hogy megfelelően ráirányzott törekvéssel mi is el fogjuk érni!

Ezek volnának röviden és korántsem kimerítően érintve újabb jogos vágyaink. Talán nem is ujak, csak a régieknek újabb aktuális hajtásai! Rég hangoztatott követeléseinkkel oly viszonyban levők, mint a fán kifakadó rügy a gyökérrel.

Mit emlitsünk a sok közül?

A képesítéshez kötést? Társulati kényszert? Az ipartörvény, italméresi törvény revízióját?

Mint egy testnek működő tagjait, úgy kell elképzelni szerves törekvésünknek e porcikáit. A társulati kényszer a láb, a képesítéshezkötés a kéz, az egészséges fungálás eredménye: egy boldog ipar!

Végtelenül könnyű volna részletekbe bocsátkozni és kimutatni a dolgok összefüggését. A társulati kényszer például rendelkezésünkre állítaná a nagyobb anyagi erőket, amelyekre

okvetlenül szükségünk van. Ugyancsak a társulati kényszertől várjuk, hogy fajsúlyban megfelelően megerősödjön, a képesítéshez kötést illetékes tényezőkkel elismertessük.

Nem akarom azonban figyelmüket felesleges mértékben terhelni. De egyre még rá kell mutatnom, e gazdag organizmus vérkeringésére. Miben látom én a vérkeringést? A szolidáris együttérzésben.

Tisztelt Uraim! Ez a fluidum, melyről a mi rajongásig szeretett diszelnökünk, Gundel János annyiszor szólott már Önökhöz és amelyből minden testrésznek elegendő mennyiségnek kell rendelkezésre állni, különben megbénul az s funkcióját teljesíteni nem lesz alkalmas.

Bocsássák meg nekem, hogy a legutóbbi eseményekből egyet felidézzek.

Most történt, hogy szükségünk volt az összes ipartársulatok tagjainak névsorára. Helyesebben az illetőknek volt rá elsősorban szükségük, mert arról volt szó, hogy külön-külön meghívassanak ezen kongresszusra. Felszólítottunk 38 ipartársulatot, hogy a tagok névsorát küldjék e célra be s megtörtént az, hogy csak 4 ipartársulat küldte be a tagnévsort.

Ez nem egészséges vér, tisztelt Uraim!

Ily vér nem tartja fenn azt a Herkulest, akivé önmagunkat össze kell szednünk! Szert kell tennünk, tisztelt Uraim, a szolidáris együttérzésre, szívvel-lélekkel el kell azt sajátitanunk, az ellene vétőt, mint a vendéglóstársadalom ellen vétőt anathemával sújtanunk, keblünkől kitzasztanunk!

Csak ekkor fogunk szert tenni arra az erőre, melyre dolgainkban okvetlenül szükségünk van.

A „Magyar vendéglősök országos szövetsége“ XI. éve. Évi jelentés az 1911. évi szeptember hó 13-án tartott rendes közgyűléshez.

(Folytatás.)

Működésünkről azzal számolunk be a m. tisztelt Közgyűlésnek, hogy egyesületünk tevékenysége, mint mindig, úgy a múlt évben is a vendéglősök összes ipari mozgalmainak, kívánalmainak és óhajainak hű kifejezője volt. Egy pillantás az összefoglaló jelentésünkre igazolja, hogy a múlt évben is becsülettel igyekeztünk megfelelni kötelességünknek, amiről egyes rovatainkban bőven beszámolunk. E helyen csak érinteni kívánjuk még, hogy a szövetségi szakosztályok működésére való utalás jelentésünkben évről-évre rendszeresen ismétlődik, ami nem azzal a célzattal történik, hogy a szakosztályok által elért eredményekkel kérkedjünk vagy dicsekedjünk, hanem hogy utaljunk arra, hogy ezek kulturális és emberbaráti munkája is a szövetség programmszerű működésének kiegészítő részét képezi.

II. Italmérési ügyek.

Minthogy a közelmúlt években és legutóbbi rendes évi közgyűlésünkön is számos panasz hangzott az 1899. évi XXV. az állami italmérési jövedékről szóló törvény és az ennek végrehajtására vonatkozó utasításban foglalt, a vendéglősipar léteérdekeire nézve sérelmes intézkedések miatt, e panaszok alapján, még a múlt év folyamán sürgős felterjesztést intéztünk a nm. m. kir. pénzügyminisztériumhoz, melyben óhajainkat a következőkben körvonalaztuk.

1. Az 1899. évi XXV. t.-c. minél előbb revízió alá veendő. Az ez alkalommal az összes érdekelt tényezőkből összehívandó ankétre a „Magyar vendéglősök országos szövetsége“ képviselői meghívandók;

2. hogy már az ankét előkészítő tanácskozásain történjék gondoskodás a ma érvényben levő italmérési törvény mindazon sérelmes intézkedései és káros rendelkezései tekintetében, amelyeknek orvoslását a szövetség 1885., illetve 1896 óta kéri:

3. hogy ezzel egyidejűleg magában a törvényben határozassék meg, hogy vendéglősök (korcsárosok) a korlátlan italmérési jog alapján a szeszes italok közül kizárólag szilvóriumot, törkölyt, gyümölcs- és finom likőröket; rumot és konyakot azonban csak poharakban árusíthassanak;

4. hogy új italmérési engedélyek kiadásánál minden esetben a vendéglős-ipartársulatok véleménye is hallgattassék meg és hogy végül

5. az italmérési engedélyek száma revidiáltassék;

6. a szatócsok és pálinkamérők által a bor és palackborelárusítás körül, nemkülönben a kávéháztulajdonosok által a korlátolt kimérésre vonatkozó törvényes rendelkezések kiállításával gyakorolt visszaélések megszüntetendők;

7. hogy az italmérési engedélyek kiadásánál a pénzügyi hatóságok sokszor szándékos késedelemes eljárása miatt a vendéglősöket sújtó birságolások ezentul mellőztessenek.

Minthogy pedig az ugynevezett „pálinkamérő-korcsárosok“ ellen a pénzügyminisztériumhoz 1904., 1906. és 1910-ben beadott kérvényeink még mindig nem nyertek érdemleges elintézést, felterjesztésünkben újra felhívtuk a kormány figyelmét a pálinkamérők óriási visszaéléseire, kik tisztességtelen versenyükkel nemcsak a vendéglősök megélhetését veszélyeztetik, hanem a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény és a pálinkamérésre vonatkozó szabályrendeletek rendelkezéseit is kijátszák. Rámutattunk e felterjesztésünkben, hogy e pálinkamérők, dacára annak, hogy korcsmajoggal bírnak, megmaradnak pálinkamérőknek és a bor- és sörméréssel csak mellékesen foglalkozva, ezen italokat oly olcsón mérik, hogy ezen árakkal a vendéglősök, akik aránylag nagyobb közterheket viselnek, nagy üzembőltséggel dolgoznak stb., semmiképp sem versenyezhetnek. Végezetül rámutattunk felterjesztésünkben egy olyan panaszra is, amellyel a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsárosok ipartársulata“ nevében már is ismételt fordultunk a pénzügyi kormányhoz. E panaszunk az 1899. évi XXV. t.-c. 18. §-a 1. pontjában foglalt ama sérelmes rendelkezés, mely terhünkre megváltoztatta az 1888. évi XXXV. törvénycikk 14. §-a 1. pontjának rendelkezését és a korlátlan kimérési engedélyek után a 16. §. 1. pontja értelmében minden 500 lélek után megállapítandó illetékminimumot 200 koronáról 300 koronára emelte fel. E panaszunkra vonatkozólag ép a jelenlegi pénzügyminiszter — megelőző minisztersége idején nála járt küldöttségünknek határozottan megígérte, hogy e panaszunkat, mihelyt a törvényhozásban a normális viszonyok helyre fognak állni, orvosolni fogja, mert az új törvény különben is csak Budapestre nézve emelte fel a illetékminimumot.

Öszinte sajnálattal kell jelentenünk a mélyen tisztelt közgyűlésnek, hogy e kérelmeink dacára annak, hogy a nm. pénzügyi kormánynak múlt évi közgyűlésünkön jelenvolt képviselője kijelentette, hogy azokban „vannak egyes pontok, amelyek a jelenlegi italmérési törvény keretén belül teljesíthetők és a minisztériumok által mindenesetre a legrövidebb idő alatt teljesíteni is fognak,“ még mai napig sem nyertek érdemleges elintézést. Reméljük azonban, hogy amint a politikai viszonyok konszolidálódnak, az állami élet a magarendes medrébe vissza fog térni, lassankint sorra fognak kerülni a folyó ipari agendák is, és ezuttal — amint erre már több ízben is hivatkoztunk — a pénzügyi kormány jelenlegi fejéhez juttatott emlékiratunkkal több eredményt fogunk elérni, mint-hogy Lukács László pénzügyminiszter ur, korábbi minisztersége idején iparunk jogos és méltányos törekvései iránt ismételtén is jó indulatot és méltánylást tanúsított. Vezetőségünk ezen ügyeket mindenesetre állandóan figyelemmel fogja kísérni és az italmérési ügyek terén felmerülő panaszok és sérelmek orvoslására, amennyiben ilyenekről tagjai révén tudomást szerez, a jövőben is minden kínálkozó alkalmat készséggel fog felhasználni.

III. Az ipartörvény revíziója.

Az ipartörvény revíziójának régóta huzódó ügye, amint tudvalevő, abban a stádiumban akadt meg, hogy a volt kereskedelmi kormány törvénytervezetének tárgyalására egybehívták ankét, a kormány lemondásakor elnapolta tanácskozásait. Azóta a politikában bekövetkezett események elterelték a figyelmet minden törvényelőkészítő akcióról, így az ipartörvény revíziójáról is.

Múlt évi közgyűlésünk ennek dacára behatóan foglalkozott a kiépítés kérdésével, Bokros Károly tagtársunk pedig a következő indítványt terjesztette a közgyűlés elé:

„Mondja ki a közgyűlés, hogy az ipartörvény revíziója céljából készülő új tervezetbe okvetlenül szükségesnek tartja a vendéglősiparnak a képesítéshez és engedélyhez kötött iparágak közé soroztatása érdekében évtizedek óta hangoztatott

ogos és méltányos követelésének felvételét. A közgyűlés ennél fogva felkéri a m. kir. kereskedelemügyi minisztert, hogy egyrészt adjon módot a „Magyar vendéglősök orsz. szövetségének”, mint a vendéglősipar legfőbb érdekképviselőjének arra, hogy az ipartörvény előkészítő munkálataihoz hozzá szólhasson, másrészt, hogy az új tervezet nyilvánosságra hozatala előtt a szövetség véleményét minden irányban kifejezhesse. Indokok: Tisztelt közgyűlés! Indítványom indokolására — azt hiszem — nem kell sok szót vesztegetnem! A képesítéshez kötés elérésére irányított több évtizedes törekvésünk vörös fonalként húzódik keresztül iparunk történetén, a kérdésnek összes részleteit pedig a különböző kormányokhoz intézett számtalan beadványunkban annyira kimerítettük, hogy újat mondanunk sem kell. Az érvelés ideje elmúlt! Most már követelnünk kell jogainkat, érthetően és hangosan, hogy azok teljesítése előtt a bürokratizmus ne zárkozhassék el! Az elhatározó és erélyes fellépést ez alkalommal több mellékkörülmény teszi szükségessé. Az egyik körülmény az, hogy a minisztériumból kiszivárgott hírek szerint, a jelenlegi kereskedelemügyi miniszter ur az új tervezetet a régi ipartörvény alapján szándékozik elkészíttetni, amely esetben biztosra vehetjük, hogy iparunk képesítéshez kötéséről még szó sem fog esni, a másik az, hogy a tervezetet előkészítő bizottságban ez alkalommal nem foglalt helyet Gelléri Mór, az az ember, akire illetékes helyen mindig nyugodtan bízhattuk érdekeink védelmét és aki minden alkalommal bátran szállott sikra iparunknak képesítéshez kötése érdekében. Mindezeknél fogva ajánlom indítványom elfogadását s annak határozattá emelését.

Az ipartörvény revíziója a múlt év derekán lett ismét aktuális. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter ugyanis az új ipartörvény tervezetének előkészítésére bizottságot alakított, melynek elnökévé Matlekovits Sándort, az Országos Iparegyesület elnökét nevezte ki. A bizottság kültagjai a minisztérium kebelbeli tagjain kívül mindössze Hegedüs Loránt és Thék Endre, előadója Papp Dezső miniszteri titkár, jegyzője Jezsovics János miniszteri titkár. A bizottság első ülésén mindenekelőtt a főbb elvekre vonatkozó álláspontját jelölte ki. A Kossuth-Szterényi tervezetnek teljes mellőzésével vezető elv az lesz, hogy az elkészítendő tervezet maradjon meg a most is érvényben levő ipartörvény keretein belül és ne öleljen fel olyan kérdéseket, melyek noha az iparral összefüggésben vannak, szorosan véve nem tartoznak az ipartörvénybe. Ilyenformán az ipartörvény-tervezet teljesen a mai ipartörvény keretein belül és ne öleljen fel olyan kérdéseket, melyek noha az iparral összefüggésben vannak, szorosan véve nem tartoznak az ipartörvénybe. Ilyenformán az ipartörvény-tervezet, teljesen a mai ipartörvény kereteiben fog mozogni, de mellőzni fogja az iparfelügyeletre, a munkaközvetítésre, az alkalmazottak jogviszonyaira, a vásárlásra és a többire vonatkozó rendelkezéseket, amelyekkel a Szterényi-tervezet az egész ügyet oly bonyolodottá és nehezen kezelhetővé tette. A bizottság egyelőre a főbb kérdések szerinti csoportosítással foglalkozik és csak azután fog állást foglalni az egyes elvi kérdésekben, nevezetesen a kiépítés terjedelmének, az ipartestületi szervezetnek stb.-nek megállapításában. A tervezet előreláthatólag egy éven belül elkészül és akkor a nyilvánosság kritikája elé fog kerülni. A minisztérium alkalmat fog adni arra, hogy az érdekeltség a maga véleményét is nyilváníthassa, mire nézve szövetségünknek egyébként is teljes megnyugvására szolgálhat Stetina József államtitkárnak múlt évi közgyűlésünkön elhangzott azon kijelentése, hogy „meg vagyok róla győződve, hogy a minisztérium a szervezendő törvényalkotásoknál kívánságait figyelembe fogja venni, vagy legalább is szem előtt tartani”.

A legutóbb nyilvánosságra került értesülések szerint az ipartörvény revíziójának ügye következően áll:

Teljesen elkészült a házalás szabályozásáról, valamint az építőiparról szóló két törvényjavaslat. Ezt követik: a kereskedelmi alkalmazottak viszonyairól szóló, a magántisztviselők nyugdíjáról, a munkaviszony rendezéséről szóló törvényjavaslat, mely utóbbi esetleg több törvényből fog állani, körülbelül a

következő beosztással: gyári törvény, sztrájektörvény, a munkaviszony rendezése a kisiparban és a gyáriparhoz tartozó többi iparcsoportokban. Ha ezek elkészültek, következik az iparbíróságokról szóló törvényjavaslat és végül a mai ipartörvény revíziója, amely, ha a fentebbi fejezetek belőle önállósítva kiemeltetnek, már nem nagy munka lesz s főleg a képesítés és az ipartestületi hatáskör revíziójára fog szorítkozni.

IV. A múlt évi közgyűlésen beadott indítványok végrehajtása.

A „Győri vendéglősök és kávéosok ipartársulata” indítványa.

A közeledő orsz. vendéglőszövetségi közgyűlés előkészítése alkalmából a tek. elnökség szíves figyelmébe ajánljuk azon, az eddigi közgyűléseken tapasztalt ténykörülményt, hogy a nagy gonddal, hozzáértéssel és lelkiismeretes fáradozással kidolgozott és felépített évi jelentés anyaga csaknem hatástalanul vész el amiatt, hogy a jelentés és a benne foglalt javaslatok felolvastatnak, ami még a folytonos gyűlésezésekhez szokott intézményeknél is monotonná válik. Az egész anyag meg sem érthető és mert a felolvasás a hallgatóság figyelmét kimeríti, a hozzászólások iránt türelmetlenné válik. Ez okból indítványozzuk és kérjük azoknak kinyomatását, kiosztását és az így felmerülő költségek kirovását a részvételi díjakban.

A szövetség vezetősége ezen indítványhoz képest az évi jelentést tudvalevően már a múlt évi közgyűlésen is nyomtatásban osztotta szét, az idén azonban már mint a közgyűlési meghívó mellékletét küldte meg az összes vidéki ipartársulatoknak, a szövetség tagjainak, valamint mindazoknak, akik a közgyűlésre meghívót kaptak.

(Folyt. köv.)

Különfélék.

A vendéglősipart érdeklő szabadalmak. (A „Szabadalmi Közlönyből.

- 52901. Berendezés palackok és más hasonló edények kupakolására.
- 53106. Bádopalack nyitott önzáróval.
- 53267. Eljárás és készülék befőttes üvegek és más effélék elzárására.
- 53485. Tartány sütemény, kenyér, gyümölcs és más ételneműek számára.
- 53623. Berendezés zsákvignettákon azoknak plombák segítségével a zsákokhoz való csatolására.
- 53624. Berendezés folyadékok kiadására.
- 53626. Edénymosó, fertőtlenítő és szárító gép
- 53801. Ujtások kés élesítő készülékeken.
- 53813. Összerakható és szétszedhető láda.
- 53834. Palackzár.
- 53862. Zsákelzárókészülék.
- 53890. Élelmiszertartány.
- 53893. Edénymosóasztal.

A vendéglősök pénteki összejövetelei:

November 3-án Müller és Holub vendéglőjében Országos Casinó.

November 10-én Bokros Károly vendéglőjében VI. ker., Andrassy-ut 25. sz. Vacsora.

November 17-én Hack Isván vendéglőjében VII. ker., Baros-tér 13. sz.

November 24-én. Gundel Károly vendéglőjében VI. ker., Állatkerti vendéglő.

December 1-én Kovács E. M. vendéglőjében IV. ker., Curia-u. 2. sz.

TÖRLEY PEZSGŐ.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854. év óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetészt nyert.

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII., ESZTERHAZY-UTCA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palacksöreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

[Ezen a legújabb technikai berendezésekkel fölszerelt serfőzödénknak évi gyártási képessége 400.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Aradon, Szegeden, Miskolcon, Kolozsváron, Nagyváradon, Nyiregyházán, Temesváron és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XXIX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárúsitóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1911. november hó 16. és 17-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Tolnay.

Hazay.

WEISSENSTEIN MÓR

mészáros.

B U D A P E S T L E G R É G I B B C É G E.

Alapítás éve: 1840.

Ajánlja az üzletében kapható csakis elsőrendű, hizottmarha- és borjúhusokat.

Különlegességek vendéglősök reggelijére és különös alkalmakra: hizott rostboeuf és borjúgerinc.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

Ászok- | Márciusi | Kiviteli Márciusi

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV.-TÁRS.

KORONA

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi és Bakser.

A városligeti artézi gyógyforrás vize 970 méternyi mélységből 73-tól 92°C hőfok mellett törvén elő, föltétlenül bakteriummentes, s általunk lehűtve természetes állapotban, valamint szénsavval telítve mint „ILONA“ artézi savanyuviz lesz forgalomba hozva. Tiszta izes és szénsav-tartalmánál fogva kitünő üdítő ital borral vegyítve igen kellemes.

2 liter ára 16 fillér házhoz szállítva. Rendelési cím: „Artesia“ részvény-társaság, Budapest, VII., Egressy-ut 20/c. Telefon 50 - 72.

A székesfőváros városligeti Artézi-gyógyforrás bérloji.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyuviz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

természetes
égyvényes
SAVANYÚVIZ.

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

császári és királyi udvari szállítók

Budafok.

Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége
szállítói.

Budafok.

* 16 elsőrendű kitüntetés *

VÉDJEGY

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:

BORHEGYI FERENC

Telephon sz. 35-79.

Budapest, V., Gizella-tér I.

VEZÉRKÉPVISELŐK:

RUDA és BLOCHMANN

Telephon sz. 36-66.

Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgőnycim: FRANÇOIS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.